

ВПРОВАДЖЕННЯ СЕРВІСУ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ «УНІВЕРСАЛ-ОНЛАЙН»

Киричук В.О.

ЦПО ДЗВО "Університет менеджменту освіти" НАПН України

Вступ. Соціальна проблема особистісного розвитку учнів в закладах середньої освіти характеризується педагогічною спільнотою в більшості випадків негативно, тому потребує перегляду та підтримки на рівні держави і в цілому суспільства.

Актуальною залишається проблема цілеспрямованого, усвідомленого підходу до визначення освітньої стратегії й тактики, реалізація яких можлива за умови входження національної системи освіти до європейського соціально-культурного простору через збагачення традиційних та інноваційних моделей і технологій в організації всього освітнього середовища.

Реалізація в ЗЗСО України гуманістичної педагогіки співробітництва, партнерства, співтворчості повинна передбачати перехід від навчально-дисциплінарної моделі організації педагогічного процесу до моделі особистісно-розвивальної, за якої кожна особистість учня розглядалася як творча індивідуальність з задатками обдарованості.

Особистісно-розвивальний підхід потребує створення інноваційної цілісної освітньої системи для ЗЗСО, для забезпечення повноцінного розвитку кожної особистості учня стосовно реалізації Закону «Про освіту».

На сучасному етапі розвитку системи освіти на зміну окремим методикам і безсистемним традиційним практикам, що використовуються в повсякденній практиці приходять психолого-педагогічні Інтернет технології.

Досвід роботи автора в системі освіти: вчитель географії і біології, класний керівник, директор закладу середньої освіти, інспектор обласного управління, головний психолог обласного управління освіти, директор обласного центру практичної психології та одночасно завідуючий обласної психолого-педагогічної консультації, державний управлінець міністерства, доцент кафедри психології управління ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України та за

сумісництвом завідуючий відділом проектування розвитку обдарованості Інституту обдарована дитина НАПН України дозволив створити сім комп'ютерних діагностично-аналітичних комплексів, які стали основою розробки особистісно-розвивальної освітньої системи та її автоматизації в хмарному сервісі проектного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн».

Основний зміст. Сервіс «Універсал-онлайн» створювався на основі фундаментальних психолого-педагогічних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених педагогів та психологів, що використовують технології проектного менеджменту та інформаційні Інтернет системи.

Основна мета застосування в практиці роботи ЗЗСО хмарного сервісу проектного управління освітнім процесом, це внесення соціально позитивних доцільних змін у сферах особистісного розвитку дітей шкільного віку.

Позитивні результати вирішення проблем та розвиток потенційних можливостей особистісного розвитку учнів досягаються за рахунок реалізації в освітньому процесі особистісно-розвивального змісту, що проектується на реалізацію задач особистісного розвитку вихованців, що конструюються в технологічних модулях сервісу за результатами системного аналізу комплексної соціально-психолого-педагогічної діагностики учасників освітнього середовища.

Впровадження в практику роботи особистісно-розвивальної освітньої системи, що автоматизована в хмарному сервісі «Універсал-онлайн» проводиться за п'ятьма етапами.

На *першому* діагностично-аналітичному етапі впровадження в технологічних модулях сервісу «**діагностика** і «**аналіз**» проводиться опитування учасників освітнього середовища закладу: учнів, класних керівників, батьків дітей таж заносяться результати медичного огляду вихованців.

За результатами комплексної соціально-психолого-педагогічної діагностики за допомогою сервісу проводиться системний аналіз на предмет виявлення проблем і потенційних можливостей особистісного розвитку учня за чотирма сферами: фізичною, психічною, соціальною, духовною.

За визначеними індикаторами, що визначені за результатами аналізу проблем і потенційних можливостей учасників освітнього процесу в динаміці

здійснюється психолого-педагогічне прогнозування особистісного розвитку кожного учня.

Забезпечує реалізацію даного етапу впровадження в основному психологічна служба та адміністрація закладу освіти.

Комплексної діагностики учасників освітнього процесу за більше як ста критеріями особистісного розвитку учнів проводиться у першому технологічному модулі хмарного сервісу «**діагностика**».

Використання хмарного сервісу дозволяє повністю автоматизувати діагностично-аналітичну частину роботи психологічної служби закладу освіти, звільнивши при цьому час на проведення консультативно-профілактичної роботи з учнями, батьками та педагогами. Адже опитування учасників освітнього процесу проводиться в онлайн-режимі і це не потребує анкет та бланків, а також витратити час на занесення результатів опитування, обробки результатів тощо.

Опитування всіх учасників освітнього процесу проводиться два рази протягом навчального року в усіх класних колективах закладу постійно за весь час навчання учнів в закладі.

Визначені проблеми та потенційні можливості учнів за результатами діагностики в сервісі систематизуються на індивідуальні, групові, колективні, масові в другому технологічному модулі сервісу «**аналіз**».

За всіма діагностичними методиками сервіс створює автоматично таблиці, матриці, діаграми, характеристики, рекомендації, візитні картки тощо більше 500 варіантів вибірок та визначається динаміка розвитку кожного учня і вихованців класного колективу та закладу в цілому.

На *другому* етапі впровадження **прогностично-конструюючому** в третьому технологічному модулі сервісу «**конструювання**» результати діагностики систематизуються і диференціюються, здійснюється прогнозування особистісного розвитку кожного учня за визначеними індикаторами і як результат створюються списки за соціальними станами, булінг, суїциди та діагнозами фізичного стану особистості.

На даному другому етапі впровадження проводиться конструювання завдань закладу на навчальний рік за конкретними масовими проблемами учнів

закладу та задачі особистісного розвитку учнів в класних колективах на навчальний семестр (колективні, групові, індивідуальні).

Процес конструювання завдань закладу та задач особистісного розвитку учнів проводиться за допомогою сервісу автоматично з врахуванням факторного впливу в залежності від віку (від 4 до 20 років) і статі (хлопець, дівчина) за кожним із більше як ста діагностичними критеріями.

Конструювати конкретні завдання закладу та задачі особистісного розвитку учнів без спеціально створеної технології конструювання, яка автоматизована в сервісі практично не можливо, оскільки при проектуванні навіть не значної частини діагностичних критеріїв особистісного розвитку учнів створюються сотні тисяч варіантів (алгоритмів) на вирішення одної проблеми або розвитку потенційної можливості особистісного розвитку учня.

Результатом впровадження на даному етапі є візитні картки на класні колективи на кожний навчальний семестр та заклад на навчальний рік за проблеми і потенційні можливості особистісного розвитку учнів і і задачами особистісного розвитку учня.

Третім етапом впровадження хмарного сервісу є **програмно-моделюючий** де проводиться проектування проблемно-цільового змісту в проектах закладу та педагогічних працівників на виконання виховних завдань закладу та задач особистісного розвитку учнів в класних колективах, що сконструйовані в другому етапі впровадження особистісно-розвивальної системи.

З метою проектування проблемно-цільового змісту в сервісі створено два технологічні модулі: **«програмування» і «моделювання»**.

Для цього в четвертому технологічному модулі сервісу **«програмування»** в інформаційному банку зберігаються освітні навчальні програми і демонстраційні проекти, які створюються користувачами хмарного сервісу а також заносяться автором сервісу.

Освітній зміст програм і демонстраційних проектів проектується на проблемні завдання закладу та тактичні задачі особистісного розвитку учнів класного колективу в п'ятому технологічному модулі **«моделювання»**.

В процесі моделювання на основі предметно-орієнтованого змісту на завдання закладу і задачі особистісного розвитку проектується сюжетна лінія освітніх проєктів. Освітні проєкти складаються з модулів, зміст яких проектується в міні-модулях за рахунок альтернативних програм і демонстративних проєктів, що знаходиться у інформаційних двох банках хмарного сервісу.

Результатом в п'ятому технологічному модулі сервісу моделювання створюються сюжетна лінія навчальних проєктів вчителів-предметників, виховних класних керівників, корекційно-розвивальних працівників психологічної служби та проблемних і цільових проєктів закладу.

Четвертим етапом впровадження є **проєктно-плануючий**.

На цьому етапі на основі сюжетної лінії проєктів, що створені в технологічному модулі «**моделювання**» проводиться проєктно-модульне планування закладу та всіх педагогічних працівників.

Технології проєктно-модульного планування роботи всіх учасників освітнього процесу і закладу з використанням хмарного сервісу відрізняється від традиційних підходів тим, що зміст, методи та організація освітнього процесу чітко підпорядковуються конкретним цілям і проблемам закладу, на вирішення конкретних проблемами і потенційним можливостям учнів в класних колективах.

Для створення різних типів планів закладу цього в шостому технологічному модулі сервісу «**планування**» цільові і проблемні проєкти проектується на агорами граф-сітки за напрямками роботи та підрозділів закладу. Також в даному технологічному модулі планування визначаються конкретні учасники, виконавці, відповідальні та дати реалізації міні-модулів освітніх проєктів.

Весь процес проєктно-модульного планування реалізації проєктів передбачає певний порядок, розподіл у часі та визначення лише конкретних термінів виконання.

Характерною особливістю всіх типів і видів планів закладу, класних керівників, психологічної служби є відсутність одноразових запланованих

заходів (міні-модулів), що як правило більшість в традиційних планах ЗСО є не ефективними (адже один безсистемний захід має не більше 4 відсотків ефективності).

Результатом проєктно-модульного планування автоматично створюється сім типів планів роботи для закладу та по три типи планів для класних керівників, працівників психологічної служби, вчителів-предметників з особистісно-орієнтованим змістом.

Останнім *п'ятим* етапом впровадження хмарного сервісу є **корекційно-розвивальний**.

На цьому етапі проводиться проєктування особистісно-розвивального змісту в сценаріях міні-модулів та самоаналіз ефективності реалізації цього освітнього змісту.

Процес проєктування особистісно-розвивального змісту проводиться в сьомому технологічному модулі сервісу «**творення**» за рахунок трьох вимірної проєкції (3D) а саме особистісно-орієнтованого змісту на завдання етапів міні-модульності та задачі особистісного розвитку учнів класних колективів.

В результаті проєктування даних освітніх компонентів створюється за допомогою конструктора уроків і виховних системних заходів (міні-модулів) сценарії занять з особистісно-розвивальний змістом.

У восьмому технологічному модулі в сервісі «**реалізація**» проводиться регулювання і управління процесом реалізації особистісно-розвивального змісту освітніх проєктів та моніторинг ефективності та результативності роботи педагогічного колективу закладу середньої освіти.

Для цього в технологічному модулі «реалізація» адміністрація закладу може в автоматичному режимі роботи сервісу визначити ефективність освітнього процесу, класних керівників, вихователів, вчителів-предметників на предмет реалізації конкретних виховних завдань закладу та тактичних задач особистісного розвитку учнів в класних колективах.

Останнім дев'ятим технологічним модулем сервісу є «**моніторинг**».

Основним завданням даного технологічного модуля є визначення результатів особистісного розвитку кожного учня в динаміці, вихованців в класних колективах так в закладі цілому.

Результати моніторингу особистісного розвитку учня у вигляді порівняльних таблиць, діаграм, графіків тощо використовуються для подальшого аналізу особистісного розвитку учнів в динаміці та визначення результативності роботи педагогічного колективу протягом навчальних семестрів та навчальних років.

Саме, моніторинг особистісного розвитку, що проводиться за результатами діагностичних зрізів дає можливість проводити системно-комплексний аналіз стану розвитку кожного суб'єкта педагогічного управління, порівнювати його з результатами попередніх діагностичних зрізів, відслідковувати динаміку та закономірності розвитку окремих учнів, класних колективів та закладу в цілому.

Висновок. Як засвідчують результати моніторингу особистісного розвитку учнів закладів, що використовують хмарний сервіс «Універсал-онлайн» відбуваються конструктивні зміни в особистісному розвитку більшості учнів, в тому числі і обдарованих вихованців.

Динаміка конструктивних змін особистісного розвитку учнів в закладах середньої освіти насамперед залежала від кількості і якості впроваджених в освітній процес технологічних модулів сервісу.

Наприклад, впровадження педагогічними колективами тільки перших двох етапів впровадження діагностики та аналізу учасників освітнього середовища закладу за допомогою сервісу «Універсал-онлайн» та використання конкретних сконструйованих психологічною службою корекційно-виховних задач особистісного розвитку учнів поліпшують результати розвитку учнів в цілому на 22%.

Впровадження в практику роботи двох наступних етапів а саме програмно-моделюючого та проектно-плануючого, що реалізуються в технологічних модулях сервісу «програмування», «моделювання», «планування» покращує результати ще на 18-20%.

Результативність освітнього процесу ще підвищується на 28% при впровадженні п'ятого етапу де використовуються технологічні модулі хмарного сервісу «творення» та «реалізація».

Результатом впровадження особистісно-розвивальної системи, що автоматизована в хмарному сервісі проектного управління є:

1. Втричі зростає рівень інтеграції та згуртування учнів в класних колективах, підвищився в середньому на 43% життєва активність учнів, особливо в соціально-комунікативній діяльності.

2. Значних успіхів досягається в формуванні ціннісних орієнтацій та пріоритетів вихованців у таких групах видів діяльності, як: соціально-комунікативна – на 74%; навчально-пізнавальна – на 63%; громадсько-корисна – на 41%; національно-громадянська – на 26%.

3. Суттєво знижується рівень ізоляції та відторгнення учнів в класних колективах, в середньому на 68%. Так наприклад середній показник по Україні (при виборці 400 ЗЗСО) з ізоляції та відторгнення учнів становить 33% в експериментальних закладах, що використовують сервіс ізоляція учнів становить в середньому 7%.

4. В багатьох учнів вдається провести корекцію вад особистісного розвитку, наприклад, тривожність знизилась в середньому на 38%; імпульсивність на 27%; схильність до нечесної поведінки на 39%; агресивність на 25%; тощо.

ІГРОВІ МЕТОДИКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Брославська Г.М., Філь Л.Я.

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної
ради

Перед вищою школою сьогодення стоїть важливе завдання: формувати особистісні якості у здобувачів освіти, які будуть необхідні їм у майбутньому для ефективної та якісної професійної діяльності. У сучасних ЗВО вже із першого курсу велика увага приділяється формуванню в студентів прагнення до